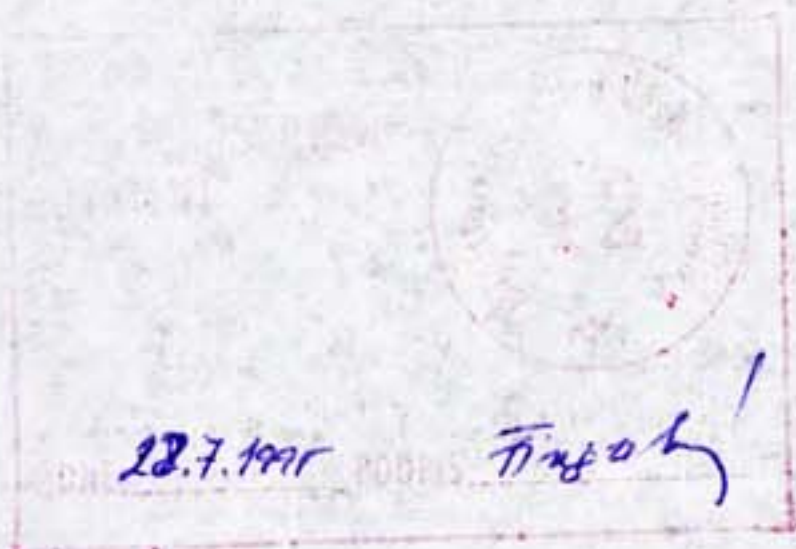


II. správa SNB
Analytický odbor

Č.j.: CB - 0077/117/03 - 89

V Praze dne 13. června 89



Výtisk číslo : 2
Počet listů : 7
Přílohy : 1/4

Denní situční zpráva č. 117/89 ze dne 13.6.1989.

- =====
- K bodu 2a) : ∅
 - k bodu 2b) : viz příloha č. 1
 - k bodu 3 : ∅
 - k bodu 4 : ∅

Náčelník II. správy SNB

plk. PhDr. Karel VYKYPĚL

Zničeno

W.S. 3,4,5, 2/1

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.7.2008 podle ustanovení § 3 zák. č. 47/2005 Sb.

Výtisk č.: 2

Počet listů: 4

K bodu 2b

Rozdělovník č. 1

Ve dnech 18.-23.5.1989 se v Kodani uskutečnilo II. Symposium Nielse BOHRA, organizované společně Kodaňskou univerzitou a Americkou akademií věd. Hlavními referenty byli pokračovatel Nielse BOHRA známý americký fyzik rakouského původu prof. Weisskopf, nositel Nobelovy ceny, rektor Kodaňské university Ove Nathan, bývalý poradce prezidenta Johna Kenedyho a Lyndona Johnsona George Mc Bundy a redaktor Literатурной gazety A. Vozněsenskiij. Celkově se symposia zúčastnilo zřejmě než 200 osob.

Celkový duch symposia byl pozitivní se smyslu orientace na jaderné odzbrojení, zákaz biologických a chemických zbraní včetně kontroly tzv. protijaderného střetu a Reaganovy a Bushovy politiky národní bezpečnosti (Weisskopf, Mc Bundy - C.E. Schorske - bývalý poradce F.D. Roosevelta v letech 1943-45 - dnes emeritní profesor na universitě v Princetonu - jeho vyzvání k vytvoření obdoby Rooseveltovské koalice v moderních podmínkách USA jako jediné alternativy skutečné spolupráce se Sovětským svazem v Gorbačově éře bylo přijato velkým potleskem). Ideologicky zcela převažovala s ohledem na početní poměr účastníků z kapitalistických a socialistických zemí buržoazně demokratické orientace liberálního až sociálně demokratického zaměření, a to včetně reprezentace USA, což je nyní na konferencích podobného druhu neobvyklé.

Mimořádná pozornost se soustředila na vymezení pojmu otevřené společnosti, důvěry, toku informací a dodržování lidských práv. S velkým zájmem vyslechli účastníci projev A. Vozněsenského z Litěraturnoj gazety, který zdůraznil bezpodmínečnou nutnost zásadní demokratizace a přeměny politického systému v SSSR, se zvláštním akcentem na dodržování lidských práv a volný tok informací. Řekl, že velmi vítá skutečnost, že český dramatik Václav HAVEL je na svobodě a že se ihned po jeho propuštění s ním spojil a HAVEL prý mu sdělil, že plně podporuje přestavbu v SSSR. Tato slova vyvolala demonstrativní potlesk.

Mnozí řečníci napádali ČSSR za porušování lidských práv. Navzdory tomu referát čs. delegáta prof. BLAHOŽE o vztahu mezinárodní bezpečnosti a lidských práv, byl přijat velmi pozitivně. V kuloárních rozhovorech však někteří členové nejen západních zemí, ale i sovětské, maďarské a jugoslávské delegace konstatovali, že pozice Československa v oblasti lidských práv bude na konferenci v Paříži velmi těžká, pokud nebudou otevřeně přiznány dosavadní nedostatky ČSSR v právním řádu, v politické a právní kultuře a především v používání mocenských zásahů.

PELIKÁNŮV referát, který přečetl bývalý čs. emigrant nyní švédský občan František JANOUC, obsahoval kromě obvyklých stereotypních výpadů proti ČSSR i tvrzení o tom, že s. GORBAČOV se vyjádřil v rozhovoru s generálním tajemníkem Maďarské komunistické strany GROSZEM, že vstup sovětských vojsk do ČSSR v roce 1968 byl hrubou politickou chybou a že tato skutečnost byla publikována v maďarském tisku. V této otázce se čs. delegát obrátil na sovětské soudruhy s prosbou, aby eventuálně vystoupili v diskusi k tomuto tvrzení, pokud je považují za nepravdivé, neboť takový výrok s. GORBAČOVA nebyl v sovětském tisku publikován. Po poradě sovětští sou-

druzí sdělili, že s. GORBAČOV se skutečně v rozhovoru se s. GROSZEM takto vyjádřil a že skutečně uvedený názor sdílí. Zároveň se někteří z nich vyjádřili v tom smyslu, že uvedený názor s. GORBAČOVA bude údajně nyní názorem sovětského vedení vůbec. Zároveň bylo doslova řečeno: To jak vy budete nadále hodnotit váš materiál Poučení z krizového vývoje je čistě záležitostí KSČ, nám však přísluší zhodnotit, zda náš zásah v roce 1968 byl správný nebo nikoliv, neboť to je opět zcelanně záležitost. Zároveň pak sovětské soudruzi odmítli jakkoliv vystoupit proti PELIKÁNOVU tvrzení. V diskuzních vystoupeních delegátů ze západních zemí bylo kritizováno především Rumunsko a ČSSR za porušování lidských práv a zčásti též NDR. S bouřlivým pouhlysem se setkalo vystoupení prof. WEISSKOPFA a Ove NATHANA, v němž jako bezpříkladné omezení a výsměch lidským právům odsoudili skutečnost, že zejména Jiřímu HÁJKOVI bylo znemožněno zúčastnit se symposia. Prof. Jiří HÁJEK zaslal symposiu svůj referát, který kromě jediného stručného odstavce chválícího činnost CH-77 v oblasti prosazování názoru o spojení lidských práv a mírového soužití obsahoval zcela objektivní rozbor Deklarace paktů o lidských právech, Helsinského závěrečného dokumentu a dokumentu a dokumentů z následné schůzky ve Vídni. Zejména čs. emigrant František JANOUCHEM, ale i jiní západní delegáti znovu a znovu otevírali otázku neúčasti prof. HÁJKA na symposiu. V této souvislosti bylo s politováním čs. delegáty konstatováno, že nebyli příslušnými orgány informováni před odjezdem na symposium jak se situace pokud jde o účast prof. HÁJKA vyvíjela - neboť jediné co mohli k této otázce říci bylo to, že nemají o celé záležitosti žádné informace. Pokud však bylo administrativním zásahem skutečně zabráněno Jiřímu HÁJKOVI v účasti na symposiu, považují čs. delegáti tento akt za politickou chybu, neboť mohli na konferenci daleko lépe a kvalifikovaněji polemizovat o mnoha otázkách s Jiřím HÁJKEM než s Františkem JANOUCHEM, který problematiku lidských práv nezná a používá ji k hrubému ideologickému manévrování proti ČSSR.

Mimořádné pozornost se těšily vystoupení sovětských delegátů akad. KAPICY, akad. BELJAJEVA a Lva VOZNĚSENSKÉHO, pracovníka sekretariátu rady ministrů SSSR a poradce a. GORBAČOVA.

Poznatek byl získán dne 8.6.1989 hodnověrným pramenem č. 1 a je možno ho využít bez nebezpečí dekonspirace. Jsou realizována opatření k získávání dalších informací k následným akcím mezinárodního charakteru, majícím vztah k otázkám lidských práv a ČSSR.

(A. v. editor)

ARCHIV BEZPEČNOSTI

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 3 zákona č. 212/2005 Sb.